

Rola samorządu terytorialnego na przykładzie województwa pomorskiego w latach 1998–2018

Streszczenie: Celem pracy jest predyktywne objaśnienie, czym jest i jaką rolę pełni samorząd terytorialny, pokazanie schematów jak rozwijał się na przestrzeni lat oraz zaprezentowanie jego wyzwań na przyszłość. Problemem badawczym w dysertacji jest przedstawienie charakterystyki i analiza samorządu terytorialnego, jako trwałego elementu współczesnych państw demokratycznych na przykładzie Polski, w tym województwa pomorskiego.

Problematyka samorządu terytorialnego jest zagadnieniem bardzo zróżnicowanym i wieloaspektowym, który można rozpatrywać na płaszczyźnie społecznej, politologicznej, socjologicznej, prawnej, historycznej i ekonomicznej.

Wśród technik badawczych zastosowano analizę instytucjonalno-prawną, która stanowi w politologii jedną z najstarszych metod. W odniesieniu do pracy wiąże się to z przeglądem wybranych instytucji politycznych, samorządowych – ich uwarunkowaniem, funkcją i zakresem działania. Celem jest pokazanie tych mechanizmów oraz ich wpływ na funkcjonowanie państwa.

Metoda historyczna odnosi się do poszukiwania i badania zjawisk w stosunku do samorządu terytorialnego, jako instytucji życia społeczno-politycznego, jego genezę i istotę oraz ogniwa historyczne przedmiotu badań z zamiarem wysuwania wniosków i stawiania praw naukowych. Podczas studiowania bogatego zbioru literatury wykorzystano metodę analizy, zgodnie z którą stwierdzono, że tematyka samorządu terytorialnego doczekała się wielu opracowań. Na jej podstawie dokonano również zebrania informacji w odniesieniu do tego, jak ewaluuje samorząd terytorialny w Polsce, jak wygląda jego działalność w wybranych państwach Europy, a w szczególności jak funkcjonuje w województwie pomorskim.

Ponadto poddano analizie materiały instytucjonalno-prawne, które pozwoliły na zbadanie uregulowań formalno-prawnych funkcjonowania samorządu terytorialnego. Dokonując syntezy, możliwe stało się łączenie w całość wyodrębnionych i zebranych wcześniej elementów, dzięki czemu poddano próbie opracowanie koncepcji funkcjonowania samorządu terytorialnego.

Jedną z podstawowych technik empirycznych było wykorzystanie badań ankietowych. Na potrzeby niniejszej pracy opracowana została stosowna ankieta, składająca się z 28. pytań, tak skonstruowanych, aby uzyskać odpowiedzi na pytania zawarte w celach badawczych pracy.

Ankieta w formie kwestionariusza została przedstawiona grupie respondentów do wypełnienia. Badaniem objęto grupę 68 samorządowców – radnych Sejmiku Województwa Pomorskiego oraz urzędników różnego szczebla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Urzędu Miasta Helu, Urzędu Miasta Pucka oraz reprezentantów jednostek samorządu terytorialnego Gdyni, Wejherowa, Łeby i Jastarni.

Przeprowadzone badania na przykładzie województwa pomorskiego pozwoliły odnieść się do zachodzących zmian w kontekście sytuacji gospodarczej, społecznej i kulturowej oraz zjawiska budowania społeczeństwa obywatelskiego. Wyniki przeprowadzonych badań pozwoliły na ocenę stanu kondycji poszczególnych gałęzi gospodarki województwa takich jak: przemysł, budownictwo, transport, handel wewnątrzgałęziowy, gospodarka senioralna, edukacja, turystyka.

Słowa kluczowe: samorząd terytorialny, społeczeństwo obywatelskie, państwo, demokracja.